KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA
(Ministry of Health Malaysia)
PROGRAM KESIHATAN PERGIGIAN
Aras 5, Blok E10, Kompleks E
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62590 W.P Putrajaya

TEL : 03-88834215 (AM)
FAX : 03-88886133

Ruj. Kami : KKM 600-29/1/29 (II)
Tarikh : 17 April 2020

SENARAI EDARAN

Tuan/ Puan,

GARIS PANDUAN PENGENDALIAN ISU-ISU BERHUBUNG PENULARAN JANGKITAN WABAK COVID-19 DI PERKHIDMATAN KESIHATAN PERGIGIAN BIL. 3/2020

Dengan segala hormatnya saya merujuk kepada perkara di atas.

2. Berikutan pengumuman kerajaan berkenaan pelaksanaan kuarantin wajib kepada semua individu yang masuk ke Malaysia, Garis Panduan Pengendalian Isu-Isu Berhubung Penularan Jangkitan Wabak COVID-19 Di Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Bil. 2/2020 yang telah diedarkan sebelum ini telah ditambahbaik. Ini seterusnya membatalkan garis panduan yang telah diedarkan sebelum ini pada 2 April 2020.

3. Sehubungan itu, bersama ini dikepilkan Garis Panduan Pengendalian Isu-Isu Berhubung Penularan Jangkitan Wabak COVID-19 Di Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Bil. 3/2020 untuk perhatian dan tindakan lanjut. Sukacita dimaklumkan prosedur ini perlulah dibaca bersekali dengan *Guidelines on COVID-2019 Management in Malaysia No. 05/2020.*

4. Kerjasama tuan/ puan adalah diperlukan bagi memaklumkan perkara ini kepada semua anggota seliaan di bawah tuan/ puan dan seterusnya memastikan pelaksanaannya di peringkat klinik. Garis panduan ini juga boleh dimuat turun dari laman sesawang rasmi PKP KKM www.ohd.moh.gov.my. Penggunaan garis panduan ini berkuatkuasa serta merta bersamaan dengan tarikh surat ini dikeluarkan.

5. Sekiranya terdapat sebarang pertanyaan berhubung perkara di atas, sila hubungi Dr. Azliza binti Dato' Zabha di e-mel drazliza@moh.gov.my. Segala kerjasama tuan/ puan didahulukan dengan ucapan terima kasih.

Sekian.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Saya yang menjalankan amanah,

(DR. NOORMI BINTI OTHMAN)
Pengarah Kanan (Kesihatan Pergigian)
Kementerian Kesihatan Malaysia

SENARAI EDARAN

1. Pengarah
   Bahagian Penjagaan Kesihatan Pergigian
   Kementerian Kesihatan Malaysia

2. Pengarah
   Bahagian Amalan dan Perkembangan Kesihatan Pergigian
   Kementerian Kesihatan Malaysia

3. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Sabah
   Tingkat 1, Bangunan Persatuan India Sabah (SIA)
   Jalan Mat Salleh, 88804 Kota Kinabalu, Sabah

4. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Negeri Sembilan
   Jalan Rasah
   70300 Seremban, Negeri Sembilan

5. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Johor
   Tingkat 4, Wisma Persekutuan, Blok B
   Jalan Air Molek
   80590 Johor Bahru, Johor

6. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Melaka
   Tingkat 3, Wisma Persekutuan
   Jalan Business City, Bandar MITC
   75450 Ayer Keroh, Melaka

7. Timbalan Pengarah Kesihatan (Pergigian) WP Kuala Lumpur & Putrajaya
   Jabatan Kesihatan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur
   Tingkat 1, Blok C, Jalan Cenderasari
   50590 Kuala Lumpur

8. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Sarawak
   Jalan Diplomatik off Jalan Bako
   93050 Kuching, Sarawak

9. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Terengganu
   Tingkat 1, Wisma Persekutuan
   Jalan Sultan Ismail
   20920 Kuala Terengganu, Terengganu

10. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Pulau Pinang
    Tingkat 7, Bangunan Persekutuan Pulau Pinang
    Jalan Anson, 10400 Pulau Pinang

11. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Kedah
    Jabatan Kesihatan Negeri Kedah
    Jalan Kuala Kedah
    05400, Simpang Kuala, Alor Setar, Kedah

12. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Selangor
    Tingkat 10 & 11, Wisma SunWay Mas
    Lot 1, Jalan Tengku Ampuan Zabedah C9/C
    40100 Shah Alam, Selangor

13. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Kelantan
    Tingkat 7, Bangunan KWSP
    Jalan Padang Garong, 15598 Kota Bahru, Kelantan

14. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Perak
    Aras 5, Bangunan Tabung Haji
    Jalan Koo Chong Kong, 30000 Ipoh, Perak

15. Pengarah Pusat Pergigian Kanak-Kanak &
    Institut Latihan Kementerian Kesihatan Malaysia (Pergigian) Georgetown
    No. 3, Jalan Sepoy Lines, 10450 Pulau Pinang

16. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Pahang
    Jalan IM 4, Bandar Indera Mahkota
    25582 Kuantan, Pahang

17. Timbalan Pengarah Kesihatan Negeri (Pergigian) Perlis
    Lot 217, Mukim Utan Aji
    Jalan Raja Syed Alwi
    01000 Kangar, Perlis

18. Timbalan Pengarah Kesihatan (Pergigian) WP Labuan
    Jabatan Kesihatan Wilayah Persekutuan Labuan
    Pejabat Pergigian, Peti Surat 80544
    87014, Wilayah Persekutuan Labuan

19. Ketua Pakar Perkhidmatan Patalogi Mulut dan Perubatan Mulut
    Unit Stomatologi
    Pusat Penyelidikan Kanser
    Institut Penyelidikan Perubatan
    Jalan Pahang
    50588 Kuala Lumpur

20. Pengarah Pengarah Perkhidmatan Pergigian
    Cawangan Pergigian
    Bahagian Perkhidmatan Kesihatan
    Markas Angkatan Tentera Malaysia
    Kementerian Pertahanan Malaysia

21. Presiden Majlis Dekan
    Universiti Teknologi MARA
    Tingkat 19, Menara 2, Kompleks Sains & Teknologi
    40450 Shah Alam

22. Pengarah
    Institut Kanser Negara
    4, Jalan P7, Presint 7
    62250 Putrajaya, Wilayah Persekutuan Putrajaya

23. Pengarah
    Hospital Kuala Lumpur
    Hospital Kuala Lumpur
    50586 Jalan Pahang, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

24. Pengarah
    Institut Kesihatan Negara
    Kompleks Institut Kesihatan Negara
    Jalan Setia Murni U13/52 Seksyen U13, Setia Alam
    40170 Shah Alam, Selangor

GARIS PANDUAN PENGENDALIAN ISU-ISU BERHUBUNG PENULARAN JANGKITAN WABAK COVID-19 DI PERKHIDMATAN KESIHATAN PERGIGIAN BIL. 3/2020

1.0 TUJUAN

Garis Panduan ini adalah sebagai rujukan kepada semua anggota kesihatan pergigian bagi mengendali penularan jangkitan wabak COVID-19 di fasiliti dan penyampaian perkhidmatan pergigian. Ini merangkumi memperkukuh saringan pesakit di klinik pergigian dan pengendalian pesakit yang memerlukan rawatan kecemasan dengan memastikan langkah-langkah pencegahan dan kawalan infeksi yang standard sentiasa dipatuhi dan diamalkan.

Garis panduan ini boleh juga digunakan bagi sebarang wabak yang disebarkan melalui titisan air dan udara *(droplet and airborne transmission).*

Dokumen ini dibahagikan kepada 6 (enam) bahagian iaitu:

i. Takrifan/ Lampiran
ii. Latar Belakang
iii. Kawalan Jangkitan
iv. Pelaksanaan
v. Tanggungjawab Ketua Jabatan/ Pengurusan
vi. Media Sosial

2.0 TAKRIFAN/ LAMPIRAN

2.1 Takrifan

i. **"*Designated Hospital*"** bermaksud hospital yang dikhaskan bagi mengendalikan kes COVID-19

ii. ***"Hand hygiene"*** bermaksud aktiviti membasuh tangan yang efektif untuk menghilangkan virus/ bakteria dari tapak tangan

iii. **"Kontak rapat"** bermaksud
- Individu yang terdedah kepada pesakit positif COVID-19
- Anggota yang terdedah tanpa menggunakan *personal protective equipment* (PPE) termasuk menjalankan perkhidmatan secara terus dengan pesakit positif COVID-19, bekerja dengan anggota yang dijangkiti virus COVID-19, melawat pesakit atau duduk berdekatan dengan ruang yang sama dengan pesakit positif COVID-19
- Bekerja secara dekat atau berkongsi ruang yang sama dengan pesakit positif COVID-19
- Sejarah perjalanan bersama dengan pesakit positif COVID-19 dalam apa cara sekalipun
- Tinggal di rumah yang sama dengan pesakit positif COVID-19

iv. **“Kes positif COVID-19”** bermaksud individu yang telah disahkan melalui ujian makmal dijangkiti virus COVID-19

v. **“Perkhidmatan”** bermaksud penyampaian perkhidmatan kesihatan pergigian kepada orang ramai

vi. **“Pendedahan”** bermaksud pesakit yang boleh terdedah kepada penyebaran COVID-19 kerana berada dalam satu kumpulan dengan kontak rapat atau positif COVID-19

vii. **“*PUI (Person Under Investigation)*”** bermaksud pesakit yang mempunyai salah satu gejala: kesukaran bernafas, batuk atau sakit tekak, dengan / tanpa demam DAN memiliki sejarah perjalanan ke luar negara dalam tempoh 14 (empat belas) hari sebelum mempunyai gejala ATAU mempunyai kontak rapat dalam tempoh 14 (empat belas) hari sebelum mempunyai gejala dengan pesakit positif COVID-19 ATAU menghadiri acara/majlis/perhimpunan dimana terdapat peserta disahkan positif COVID-19

viii. **“*Person Under Surveillance (PUS)*”** bermaksud individu yang pulang ke Malaysia melalui jalan udara, jalan darat, jalan air dan lain-lain dan ditempatkan di pusat kuarantin

ix. **“Pusat Kuarantin”** bermaksud fasiliti hospital atau bukan hospital yang telah dikenalpasti, diumumkan dan diwartakan oleh KKM digunakan sebagai tempat untuk individu yang perlu diletakkan di bawah pengawasan

x. **“Rawatan kecemasan”** bermaksud sebarang rawatan yang perlu diberikan dalam keadaan terdesak (Rujuk kepada **Lampiran 2**)

xi. **“Saringan”** bermaksud aktiviti di mana pesakit disaring/ ditapis bagi mengesan tanda dan gejala awal COVID-19 serta mengambil maklumat tentang sejarah perjalanan ke luar negara dan jika ada kontak rapat dengan pesakit COVID-19

xii. **“Virus COVID-19”** bermaksud nama virus yang menyebabkan penyakit COVID-19 yang digunakan oleh WHO untuk merujuk kepada virus SARS-CoV-2

xiii. **“Waktu operasi”** bermaksud waktu perkhidmatan yang dimaklumkan kepada pelanggan

xiv. **“Waktu kerja”** bermaksud waktu bekerja anggota di mana klinik pergigian dibuka kepada orang ramai mengikut tempoh yang ditetapkan

xv. **“*Walk In*”** bermaksud pesakit yang hadir tanpa/ bukan pada waktu temu janji

2.2 Senarai Lampiran

LAMPIRAN 1	**:**	Borang Deklarasi Pesakit Untuk Saringan Penyakit COVID-19
LAMPIRAN 2	**:**	Senarai *Designated* Hospital Bagi Mengendalikan Kes COVID-19 dan Pusat Saringan COVID-19
LAMPIRAN 3	**:**	Jenis Rawatan Dalam Kategori Kecemasan
LAMPIRAN 4	**:**	Senarai Hospital dengan Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial dan Jabatan Pergigian Pediatrik

3.0 LATAR BELAKANG

Wabak penularan jangkitan virus baharu yang dikenali sebagai COVID-19 yang bermula di Wuhan, Wilayah Hubei, Republik Rakyat China telah mula dilaporkan pada 31 Disember 2019. Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) pada 11 Mac 2020 telah mengisytiharkan wabak COVID-19 sebagai pandemik. Berikutan penularan jangkitan yang mendadak di Malaysia, Perintah Kawalan Pergerakan selama 2 (dua) minggu sehingga 30 Mac 2020 telah diumumkan oleh YAB Perdana Menteri Malaysia pada 16 Mac 2020 bagi membendung penularan wabak ini. Walau bagaimanapun pada 25 Mac 2020 perintah ini telah dilanjutkan sehingga 28 April 2020. Kerajaan juga telah menguatkuasakan arahan agar semua rakyat warganegara Malaysia di luar negara yang telah pulang ke tanah air melalui Pintu Masuk Antarabangsa Negara akan dikuarantinkan selama 14 (empat belas) hari di pusat-pusat kuarantin yang telah dikenalpasti[1].

Penularan wabak ini, turut memberi kesan kepada perkhidmatan kesihatan pergigian, memandangkan fasiliti dan penyampaian perkhidmatan pergigian sentiasa terdedah kepada risiko jangkitan silang di antara pesakit dan anggota kesihatan pergigian. COVID-19 ini adalah disebabkan jangkitan oleh virus SARS-CoV-2[2] atau lebih dikenali sebagai virus COVID-19[3] yang boleh menyebabkan gejala-gejala demam dan/ atau jangkitan pernafasan yang akut seperti sakit tekak, batuk dan kesukaran bernafas/ tercungap-cungap[4,5]. Virus ini adalah virus ke-7 dalam senarai coronavirus yang boleh menjangkiti manusia dan genetik virus ini berkait rapat dengan coronavirus yang menyebabkan wabak SARS (*Severe Acute Respiratory Syndrome*) pada tahun 2003[3,6].

Penyebaran utama virus ini antara individu adalah melalui titisan cecair pernafasan (*respiratory droplets*) dan kontak langsung dengan individu positif COVID-19[3,4]. Namun pemerhatian terkini menunjukkan penyebaran juga boleh berlaku daripada pembawa COVID-19 virus yang tidak mempunyai tanda, gejala atau dalam tempoh inkubasi (*incubation period)*[7,8]. Tempoh inkubasi ini telah dianggarkan sekitar 5 (lima) hingga 6 (enam) hari namun terdapat bukti saintifik yang menunjukkan sehingga 14 (empat belas) hari[9,10,11,12,13]. Pemerhatian terkini juga menunjukkan individu kontak rapat termasuk anggota kesihatan yang mengendalikan PUI (*Person Under Investigation*) adalah berisiko tinggi untuk dijangkiti[4,5].

Penyampaian perkhidmatan pergigian juga melibatkan banyak prosedur rawatan yang menghasilkan aerosol dan titisan pernafasan (respiratory *droplets*) bercampur air liur dan darah yang boleh mengandungi virus[2,3]. Setakat ini, masih kurang bukti saintifik yang menunjukkan virus COVID-19 boleh tersebar melalui aerosol[4,5] namun memandangkan genetik virus ini yang hampir serupa dengan coronavirus, kemungkinan penyebaran virus ini melalui melalui udara (*airbone*) dalam bentuk aerosol dan titisan pernafasan juga adalah tinggi[13,14]. Aerosol dan titisan pernafasan ini adalah bersaiz mikro dan boleh kekal di udara dalam jangka masa yang lama menjadikan ianya berpotensi untuk menyebabkan jangkitan kepada individu lain yang terdedah[4].

Pesakit dengan kes positif COVID-19 adalah sukar untuk dikenalpasti kerana tanda-tanda klinikal dan gejala-gejala yang kadangkala tiada, sederhana dan luar biasa[15]. Sehubungan itu, semua anggota kesihatan pergigian dinasihatkan untuk mengekalkan amalan sedia ada dalam penggunaan PPE dan amalan *standard precautions* sepertimana yang telah digariskan dalam *Guidelines on Infection Control in Dental Practice 2017* terbitan Majlis Pergigian Malaysia[16] dalam menjalankan saringan serta memberikan rawatan.

4.0 KAWALAN JANGKITAN

Semua petugas pergigian mesti memakai peralatan perlindungan diri (PPE) yang lengkap apabila berdepan dengan pesakit. Kawalan jangkitan yang lebih ketat perlu diamalkan bagi menangani wabak COVID-19 untuk mengelakkan jangkitan silang dalam menjalankan rawatan.

Bagi mengurangkan risiko jangkitan COVID-19 di klinik pergigian, rawatan pergigian untuk PUI dan pesakit positif COVID-19 jika diperlukan, mestilah dilakukan di hospital yang telah dikhaskan (Lampiran 2). Rawatan hendaklah dihadkan kepada pesakit yang mengalami **kes-kes kecemasan** sahaja. Manakala pesakit yang memerlukan rawatan elektif diberikan temu janji. Rawatan yang menghasilkan aerosol seperti tampalan dan penskaleran perlu dihadkan, sekiranya tidak dapat dielakkan maka disyorkan supaya pesakit berkumur sebelum rawatan dengan mouthrinse yang mengandungi ***Hydrogen Peroxide* (H2O2) 1%, isolasi kawasan rawatan dengan menggunakan *rubber dam* dan menggunakan *high volume suction*[3].**

Disinfeksi perlu dilaksanakan selepas setiap prosedur rawatan bagi setiap pesakit bagi permukaan yang telah terdedah kepada aerosol dan titisan pernafasan (*respiratory droplets*) seperti:

i. PPE yang boleh diguna semula (*eye-wear/ face shield*) menggunakan air dan sabun
ii. Hanpis, peralatan untuk mengambil x-ray, kerusi dan lampu pergigian perlu dibersihkan mengikut arahan pengeluar
iii. Permukaan yang kerap disentuh oleh pesakit seperti tombol/pemegang pintu, kerusi, meja, lif, tandas dan lain-lain perlu dibersihkan dengan kerap.

PPE DI KLINIK PERGIGIAN (TERMASUK UNIT PAKAR PERGIGIAN DI HOSPITAL)

AKTIVITI	PERSONEL TERBABIT	PERALATAN PPE
1. Saringan / Pendaftaran	Pegawai Pergigian Pembantu Pembedahan Pergigian	• *Surgical mask* • *Frequent Hand hygiene* • Set lengkap PPE tersedia untuk kecemasan • Amalkan penghadang bagi mengurangkan pendedahan kepada jangkitan • Penjarakkan ~ 1-2 meter antara pesakit di bilik menunggu
2. Bilik Rawatan	Pakar Pergigian/ Pegawai Pergigian/ Pembantu Pembedahan Pergigian/ Pembantu Perawatan Kesihatan	• *Surgical mask* • Gaun isolasi – berlengan panjang, kalis-cecair *(Isolation Gown : fluid-repellent long sleeve gown)* • *Gloves* • Pelindung muka dan mata*: Goggles / face shield*
	Petugas Pembersihan *(Cleaners)*	• *Surgical mask* • *Long sleeve plastic gown/ apron* • *Gloves* • *Eye Protection (goggles/ face shield)* • *Boots or covered shoes*

Nota: Prosedur nyahkuman/ disinfeksi perlu dilaksanakan selepas prosedur rawatan bagi permukaan yang telah terdedah kepada aerosol dan titisan pernafasan *(respiratory droplets)* termasuk tombol pintu, kerusi rawatan, meja dan suis.

PPE KETIKA MERAWAT PESAKIT PUI/ PESAKIT POSITIF COVID-19/ PUS

AKTIVITI	PERSONEL TERBABIT	PERALATAN PPE
Consultation/ Rawatan *(History taking/ physical examination/ providing care)* • Pesakit PUI/ Positif COVID-19/ PUS akan melalui prosedur untuk dirujuk ke Hospital yang telah ditentukan.	• Pesakit	• *Surgical mask*

• Rawatan pergigian untuk PUI/ pesakit positif COVID-19/ PUS jika diperlukan, mestilah dilakukan di hospital yang telah dikhaskan • Hanya **RAWATAN PERGIGIAN KECEMASAN** akan dijalankan.	• Petugas Pergigian : Pakar Pergigian/ Pegawai Pergigian Pembantu Pembedahan Pergigian	• *N95 mask (*sekiranya ada*)/ Surgical mask* • *Gloves* • *Isolation Gown (fluid-repellent long sleeve gown)* • *Eye protection (goggles/ face shield)* • *Head cover* • *Shoe cover*

RINGKASAN PEMAKAIAN PPE DAN KAWALAN JANGKITAN SILANG

Peralatan dan kawalan jangkitan silang		**Anggota Pergigian Bertugas**				
		Saringan Luar	**Kaunter**	**Merawat Pesakit Biasa**	***Merawat PUI/ Positive COVID-19/ PUS**	**Kebersihan Peralatan/ Permukaan**
A.	***PPE***					
1.	*N95 mask*				√	
2.	*3-ply surgical mask*	√	√	√		√
3.	*Goggles*			√	√	√
4.	*Disposable isolation gown (fluid-repellent long sleeved gown with cuff)*	√	-	√	√	√
5.	*Plastic apron*	-	-		√	√
6.	*Gloves*	√	-	√	√ *(double gloves)*	√
7.	*Face shield*	√ (Jika tiada penghadang)	√ (Jika tiada penghadang)	√	√	√ (Jika tiada goggles)
8.	*Head cover*	-	-	-	√	-
9.	*Shoe cover*	-	-	-	√	-
10.	*Boots or covered shoes*	-	-	√	√	√
B.	**KAWALAN JANGKITAN SILANG**					
1.	*Hand Hygiene*	√	√	√	√	√
2.	Pengendalian aerosol	-	-	√	√	-

3.	Pengendalian *sharps*	-	-	√	√	√
4.	Pengendalian *injections*	-	-	√	√	-
5.	Pengendalian sterilisasi peralatan pergigian	-	-	√	√	√
6.	Kekalkan jarak 1-2m setiap masa	√	√	-	-	√

Nota: Penggunaan *Powered Air Purifying Respirators* dan *Tyvec suit* adalah pilihan utama sekiranya menjalankan *Aerosol Generating Procedures (AGP)* kepada PUI/ positif COVID-19 (Sila rujuk *Guidelines COVID-19 Management No.5/2020*, m/s 77)

5.0 PELAKSANAAN

5.1 Saringan

Matlamat utama saringan adalah memastikan semua pesakit dan peneman pesakit yang hadir ke klinik pergigian disaring bagi memastikan keselamatan pesakit lain dan anggota pergigian yang bertugas.

Sehubungan itu, semua pesakit dan peneman pesakit yang hadir ke klinik pergigian perlu disaring di kaunter khas untuk mengenal pasti individu yang disyaki dijangkiti COVID-19.

Petugas Kaunter *Triage* boleh menggunakan Borang Deklarasi Pesakit untuk Saringan Penyakit COVID-19 (**Lampiran 1**). Borang ini boleh disesuaikan berdasarkan keperluan setempat.

i. Ambil sejarah klinikal dan perjalanan pesakit seperti berikut:

   a. Jangkitan pernafasan yang akut (*acute*) [jangkitan pernafasan secara tiba-tiba dengan sekurang-kurangnya terdapat salah satu tanda-tanda klinikal/ gejala berikut: kesukaran bernafas (tercungap-cungap), batuk atau sakit tekak dengan demam atau tidak;

      DAN

   b. Sejarah perjalanan/ menetap di luar negara selama 14 (empat belas) hari sebelum mula tanda-tanda klinikal/ gejala

      ATAU

   c. Kontak rapat dalam tempoh 14 (empat belas) hari sebelum mula tanda-tanda klinikal/ gejala dengan pesakit yang telah disahkan kes positif COVID-19

ATAU

d. Menghadiri perjumpaan/ majlis yang disahkan mempunyai wabak COVID-19

ii. Sekiranya pesakit didapati tidak mempunyai gejala di atas, teruskan dengan pendaftaran di kaunter klinik pergigian

iii. Sekiranya pesakit **memenuhi kriteria i (a) dan tidak memenuhi kriteria yang lain**, hanya rawatan pergigian kecemasan boleh dijalankan berdasarkan pertimbangan klinikal

iv. Sekiranya pesakit **memenuhi kriteria i (a) dan i (b) ATAU i (a) dan i (c) ATAU memenuhi semua** kriteria di atas **[i (a), i (b) dan i (c)]**, pesakit ini telah dikategorikan sebagai ***PUI (Patient Under Investigation)***. Hubungi Klinik Kesihatan (KK)/ Hospital yang telah dikenalpasti untuk arahan dan tindakan lanjut (**Lampiran 2**) dan pastikan:

- Pesakit dikendalikan oleh petugas khas yang telah dikenalpasti dan dilatih (sekiranya ada)
- Petugas khas yang mengendalikan PUI mengamalkan dan memakai PPE pada setiap masa
- Pesakit diasingkan di ruang menunggu khas/ isolasi [sekurang-kurangnya 1 (satu) meter dari pesakit dan anggota kesihatan pergigian yang lain]
- Pesakit memakai *surgical mask* (jika keadaan pesakit mengizinkan) dan mengamalkan kebersihan tangan yang ketat (*strict hand hygiene*)
- Petugas kaunter *triage* menyediakan surat rujukan ke KK/ Hospital yang telah dikenal pasti untuk rujukan. PUI yang memerlukan rawatan kecemasan pergigian dirujuk ke *Designated Hospital* yang mempunyai *dedicated dental team* seperti yang dinyatakan dalam 5.3.1.
- Petugas khas memastikan kaedah pembuangan PPE dengan betul setelah selesai mengendalikan PUI
- Dekontaminasi ruang isolasi dan peralatan yang telah digunakan

5.2 Perkhidmatan Pergigian Di Klinik/ Hospital

Perkhidmatan pergigian di klinik merangkumi perkhidmatan pergigian primer dan juga perkhidmatan kepakaran Pergigian Restoratif, Periodontik, Ortodontik dan Kesihatan Awam. Manakala perkhidmatan pergigian di hospital pula merangkumi perkhidmatan Pembedahan Mulut dan Maksilofasial, Patologi Mulut dan Perubatan Mulut, Pergigian Pediatrik, Pergigian Keperluan Khas serta Forensik Odontologi.

5.2.1 Pengurusan Perkhidmatan di Klinik/ Hospital

Bagi pengurusan klinik/ hospital, adalah disarankan:

i. Hadkan bilangan anggota yang bertugas di klinik pergigian.
ii. Rawat pesakit yang mengalami kes-kes kecemasan sahaja dan memberi temu janji bagi kes elektif.
iii. Hadkan bilangan penjaga atau ahli keluarga kepada maksima 2 (dua) orang ketika membawa pesakit ke klinik untuk rawatan.
iv. Pastikan jarak setiap pesakit antara satu sama lain di ruang menunggu adalah sekurang-kurangnya 1 (satu) meter.
v. Hubungi pesakit temu janji untuk penangguhan temu janji sehingga keadaan terkawal.

5.2.2 Pengurusan Rawatan

Bagi prosedur rawatan, adalah disarankan:

i. Rawatan diberikan hanya terhad kepada rawatan kes-kes kecemasan sahaja **(Lampiran 3).**
ii. Anggota pergigian yang terlibat dalam menjalankan pemeriksaan/ rawatan perlu memakai *PPE* yang lengkap (sila rujuk perkara 4.0) dan mengamalkan *standard precaution*.
iii. Sekiranya didapati pengambilan x-ray adalah perlu, penggunaan '*extaroral radiograph'* seperti OPG dan CBCT adalah alternatif terbaik berbanding '*intraoral radiograph'* bagi mengelakkan ketidakselesaan dan mengakibatkan batuk/bersin pada pesakit.
iv. Keutamaan diberikan kepada penggunaan *'hand instruments'* dan *'4-handed technique'* bagi mengawal jangkitan.
v. Rawatan kes kecemasan yang melibatkan prosedur yang menghasilkan aerosol *(aerosol-generating procedure, AGP)* seperti penggunaan *handpiece*, *air abrasion*, penggunaan *3-way syringe* dan *ultrasonic scaler* sekiranya perlu dijalankan: pesakit diminta untuk berkumur sebelum rawatan dengan *Hydrogen peroxide* (H_2O_2) 1% dan isolasi kawasan rawatan dengan menggunakan *rubber dam* serta menggunakan *high volume suction*[4]. Rawatan perlu dijalankan dalam bilik rawatan berasingan yang bertutup serta mempunyai sistem ventilasi yang baik serta bilangan anggota pergigian dalam bilik rawatan mesti dihadkan[15]. Prosedur AGP hendaklah dijalankan secara temujanji di sesi terakhir pada hari tersebut.
vi. Masa menunggu dan rawatan pesakit disingkatkan.
vii. Setelah selesai prosedur rawatan, pastikan prosedur disinfeksi dan sterilisasi dipatuhi (sila rujuk perkara 4.0 atau *Guideline COVID-19 Management in Malaysia No. 05/2020, m/s 73-74*)[15].

Nota: Adalah penting untuk petugas kesihatan pergigian mengamalkan *standard precautions* secara rutin kerana pesakit COVID-19/ PUI mempunyai gejala yang sedikit atau kemungkinan tiada dan juga berkemungkinan tidak dapat dikesan lebih awal.

5.3 Kes-Kes Terpencil

5.3.1 Pesakit Dalam (*in-patient*) yang Positif COVID-19 dan PUI/PUS

Pengendalian Pesakit Dalam *(in-patient)* yang positif COVID-19 dan PUI/PUS yang dirujuk untuk masalah pergigian adalah seperti berikut:

i. Satu kumpulan pergigian yang khas (*dedicated dental team*) perlu diwujudkan bagi *Designated Hospital*.
ii. Rawatan yang diberikan hanya terhad kepada kes-kes kecemasan sahaja (**Lampiran 3**) dan dilakukan di fasiliti yang sesuai untuk kes-kes berkaitan. Laluan khas dari wad ke ruang/bilik untuk melakukan prosedur pergigian perlu dikenalpasti. Rawatan kes kecemasan yang melibatkan prosedur yang menghasilkan aerosol *(aerosol-generating procedure, AGP)* seperti penggunaan *handpiece*, *air abrasion*, penggunaan *3-way syringe* dan *ultrasonic scaler* sekiranya perlu dijalankan: pesakit diminta untuk berkumur sebelum rawatan dengan *Hydrogen peroxide* (H_2O_2) 1% dan isolasi kawasan rawatan dengan menggunakan *rubber dam* serta menggunakan *high volume suction*[4]. Rawatan perlu dijalankan dalam bilik rawatan berasingan yang bertutup serta mempunyai sistem ventilasi yang baik serta bilangan anggota pergigian dalam bilik rawatan mesti dihadkan[15]. Prosedur AGP hendaklah dijalankan secara temujanji di sesi terakhir pada hari tersebut. (Rujuk *Guideline COVID-19 Management in Malaysia No. 05/2020, m/s 73-74)*
iii. Jika pesakit memerlukan pembedahan kecemasan, rawatan sebaiknya dilakukan di bawah anestesia setempat. Namun, jika anestesia umum diperlukan, rawatan pembedahan harus dilakukan di dalam *negative pressure setting* dan melaksanakan langkah-langkah *biohazard* rutin sebelum, semasa dan selepas prosedur (sila rujuk *Guideline COVID-19 Management in Malaysia No. 05/2020, m/s 143 dan Garis Panduan Pengendalian Pembedahan Kecemasan dan Separa Kecemasan Semasa Wabak COVID-19 di Hospital KKM*)[15,18].

5.3.2 Kes Individu dalam Tahanan

Kes pergigian forensik merangkumi mengenal pasti individu dalam tahanan (Orang Kena Tahan/ Suspek). Pada ketika ini, tiada pemeriksaan akan dijalankan kecuali bagi kes-kes kecemasan.

5.3.4 Kes Individu di Pusat Kuarantin

Individu yang kembali dari luar negara akan ditempatkan di pusat kuarantin yang telah dikenalpasti dan di bawah pengawasan selama tempoh 14 (empat belas) hari. Individu ini dikenali sebagai *Person Under Surveillance (PUS).* PUS hendaklah melaporkan kepada petugas kuarantin sekiranya mengalami simptom COVID-19 atau sebarang masalah kesihatan/ pergigian bagi tindakan segera petugas Kesihatan yang bertugas di pusat-pusat kuarantin.

i. PUS yang didapati mempunyai tanda masalah pergigian mestilah terlebih dahulu diperiksa oleh pegawai perubatan atau petugas kesihatan di pusat kuarantin.
ii. Pegawai Perubatan atau Petugas Kesihatan akan menghubungi Pakar Bedah Mulut dan Maksilofasial atau Pakar Pergigian Pediatrik di hospital yang berdekatan (**Lampiran 4**) melalui telefon bagi mendapatkan konsultasi kes untuk diagnosa dan rawatan awal serta tindakan lanjut. Disarankan agar rawatan awal adalah dalam bentuk *pharmacological dan non-surgical* mengambilkira rawatan akhir yang diberikan selepas tempoh kuarantin selama 14 (empat belas) hari. Bekalan ubat boleh diperolehi dari pusat kesihatan yang terdekat.
iii. Sekiranya didapati kes kecemasan perlu juga dirawat, PUS akan dihantar ke hospital (**Lampiran 4**) untuk mendapatkan rawatan kecemasan lanjut. PUS perlu menjalani ujian saringan COVID-19 sebelum di bawa ke hospital. Ini bagi memastikan sekiranya PUS didapati positif COVID-19, pasukan yang menjalankan rawatan boleh dipantau. Semua rawatan hendaklah dijalankan sebagaimana dalam perkara 5.3.1.
iv. Setelah selesai rawatan, PUS akan dikehendaki memakai *surgical mask* dan dihantar semula ke pusat kuarantin.

5.4 Perkhidmatan Kesihatan Pergigian *Outreach*

Perkhidmatan Kesihatan Pergigian *Outreach* didefinisikan sebagai perkhidmatan kesihatan pergigian yang diberikan kepada kumpulan sasaran tertentu di luar dari Klinik Pergigian menggunakan Pasukan Pergigian Bergerak. Walaupun bidang kesihatan dikategorikan sebagai perkhidmatan *essential*, namun Perkhidmatan Kesihatan Pergigian *Outreach* adalah bersifat elektif dan boleh **ditangguhkan**. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian *Outreach* dalam garis panduan ini meliputi perkhidmatan seperti berikut:

i. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian *Toddler* di Taska
ii. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Kanak-kanak di Tadika
iii. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Sekolah (Pra sekolah, Sekolah Rendah, Sekolah Menengah)
iv. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Berkeperluan Khas (Pusat Dalam Komuniti (PDK), Kanak-kanak Istimewa (KKI)
v. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Orang Asli
vi. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Penjara
vii. Perkhidmatan Kesihatan Komuniti (Khidmat Masyarakat) / Promosi Kesihatan Pergigian
viii. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Guru Pelatih
ix. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Kolej Komuniti
x. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Dewasa Muda (Tingkatan 6 & Kolej Vokasional)
xi. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Warga Emas
xii. Perkhidmatan Pergigian Domisiliari

Berikut adalah perkhidmatan lain yang perlu juga di tangguhkan :

i. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Ibu Mengandung di KKIA /Klinik Desa
ii. Perkhidmatan Kesihatan Pergigian Toddler di KKIA / Klinik Desa

Pelan alternatif tugasan anggota yang terlibat dengan perkhidmatan ini adalah seperti berikut:

i. Anggota perlu terlibat dalam aktiviti latihan untuk meningkatkan kesedaran anggota tentang garis panduan, langkah pencegahan dan pengendalian COVID-19
ii. Anggota menyediakan bahan promosi bagi meningkatkan kesedaran masyarakat tentang kesihatan pergigian menggunakan infografik, video pendek dan sebagainya. Bahan promosi ini perlulah selari dengan rujukan serta garis panduan sedia ada.
iii. Menyiapkan projek Kualiti Inisiatif termasuk, Ekosistem Kondusif Sektor Awam (EKSA), projek Kumpulan Inovatif dan Kreatif (KIK), Projek *Quality Assurance* (QA), Projek Inovasi, Projek Kajian Health System Research (HSR) dan lain-lain inisiatif di peringkat negeri.
iv. Lain-lain tugasan yang sesuai seperti diarahkan di peringkat negeri/daerah/ klinik termasuk:
    a. Mengemaskini dokumen ISO
    b. Urusan pelupusan dokumen
    c. Pemeriksaan aset
    d. Kemaskini kad rawatan

6.0 TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN/ PIHAK PENGURUSAN

6.1 Pengurusan Kakitangan Berpotensi Terdedah Kepada COVID-19 atau Kontak Rapat

Berikut merupakan keadaan-keadaan di mana anggota boleh terdedah kepada wabak COVID-19 dan langkah pengurusan yang boleh diambil oleh Ketua Jabatan.

6.1.1 Anggota yang Mempunyai Sejarah ke Luar Negara

Semua anggota dinasihatkan untuk menangguhkan perancangan ke luar negara buat masa ini. Walau bagaimanapun anggota yang telah ke luar negara perlu:

- **segera** menjalani pemeriksaan **saringan kesihatan** serta mematuhi arahan pangawasan dan pemantauan sendiri (***self-monitoring)*** yang telah dikeluarkan oleh KKM; DAN
- memaklumkan kepada Ketua Jabatan pada kadar **segera** sekembalinya dari negara tersebut; DAN
- **tidak menyembunyikan** sebarang maklumat berhubung pegawai atau ahli keluarga yang mempunyai **sejarah perjalanan ke luar negara** atau **disyaki** atau **disahkan positif COVID-19**

Ketua Jabatan pula perlu:

- mengarahkan pegawai yang telah ke luar negara untuk tidak hadir bertugas dan mematuhi arahan yang telah ditetapkan oleh KKM
- menghubungi Klinik Kesihatan (KK)/ Hospital yang telah dikenalpasti untuk arahan dan tindakan lanjut (**Lampiran 2**)

6.1.2 Anggota yang Ada Kontak Rapat Dengan Ahli Keluarga yang PUI Namun Tiada Gejala dan Tanda penyakit COVID-19

Anggota ini perlu memaklumkan kepada Ketua Jabatan pada kadar segera dan dibenarkan untuk tidak hadir bertugas sehingga keputusan pengesahan COVID-19 PUI diperolehi. Anggota juga hendaklah mematuhi semua arahan yang dikeluarkan oleh PKD / Hospital berkaitan sebelum keputusan diperolehi. Sekiranya keputusan uijan adalah negatif, anggota perlu hadir bertugas semula.

6.1.3 Pengurusan Anggota yang Telah Terdedah dengan Pesakit Positif COVID-19

Kategori risiko perlu mengambil kira faktor-faktor berikut:

i. Jangkamasa terdedah (lebih lama terdedah, lebih tinggi risiko)
ii. Tanda-tanda klinikal dan gejala pesakit
iii. Samada prosedur rawatan melibatkan penggunaan aerosol telah dijalankan
iv. Jenis PPE yang telah digunakan oleh anggota

KATEGORI RISIKO BERDASAR KEADAAN PENDEDAHAN ANGGOTA DAN KAEDAH PENGURUSAN

Kategori risiko	Keadaan	Pengurusan
Risiko Tinggi	Anggota telah menjalankan atau berada di dalam bilik rawatan semasa prosedur rawatan melibatkan aerosol, ke atas pesakit COVID-19 **DAN** Anggota tidak menggunakan PPE yang lengkap dan menyebabkan mata, hidung serta mulut anggota terdedah	**a. Ada tanda dan gejala** Anggota dihantar untuk ujian pengesanan COVID-19 dengan segera Tidak dibenarkan bertugas sekurangnya 7 (tujuh) hari dengan Sjil Cuti Sakit, pengawasan dan pemantauan di rumah. Dibenarkan untuk kembali bertugas sekiranya: • Tiada tanda dan gejala. **DAN** • Keputusan ujian pengesanan COVID-19 adalah negatif dan telah disahkan boleh kembali

		bertugas oleh pegawai perubatan **b. Tiada tanda dan gejala** Dibenarkan untuk tidak hadir bertugas selama 7 (tujuh) hari dengan pengawasan dan pemantauan di rumah. Dibenarkan kembali bertugas sekiranya keputusan ujian pengesanan COVID-19 adalah negatif dan telah disahkan boleh kembali bertugas oleh pegawai perubatan
Risiko Medium	Anggota menjalankan prosedur rawatan tidak melibatkan aerosol pada jangkamasa yang lama ke atas pesakit positif COVID-19 **DAN** Bahagian badan anggota terdedah kepada bahan/ bendalir yang berkemungkinan telah dijangkiti dengan virus COVID-19	**a. Ada tanda dan gejala** Anggota dihantar untuk ujian pengesanan COVID-19 dengan segera Dibenarkan untuk tidak hadir bertugas selama 3 (tiga) hari dengan Sijil Cuti Sakit, pengawasan dan pemantauan di rumah sehingga: • Keputusan ujian makmal pengesahan COVID-19 adalah negatif dan telah disahkan boleh kembali bertugas oleh pegawai perubatan **DAN** • Tiada tanda dan gejala **b. Tiada tanda dan gejala** Dibenarkan untuk tidak hadir bertugas dan pengawasan di rumah sehingga keputusan ujian makmal pengesahan COVID-19 adalah negatif dan telah disahkan boleh kembali bertugas oleh pegawai perubatan
Risiko Rendah	Anggota tidak konsisten dalam pematuhan pemakaian PPE yang lengkap semasa kontak rapat dengan pesakit positif COVID-19	
Tiada Risiko	• Anggota yang tiada kontak rapat dengan kes postif COVID-19 • Tidak bertugas/ masuk ke ruang pengurusan pesakit • Anggota yang sentiasa mengamalkan PPE yang lengkap	Tidak perlu menjalani ujian, pemantauan atau halangan untuk bertugas

6.1.4 Kembali Bertugas

Anggota yang telah dibenarkan untuk kembali hadir bertugas perlu mengikuti tatacara berikut

i. Sentiasa memakai *surgical mask* semasa berada di fasiliti pergigian sehingga semua gejala telah benar-benar pulih atau 14 (empat belas) hari selepas mula sakit (mana-mana yang lebih lama)
ii. Perlu mematuhi *hand hygiene, respiratory hygiene* dan etika batuk
iii. Anggota tidak dibenarkan untuk mengendalikan *immunocompromised patient* selama 14 (empat belas) hari selepas terdedah atau mula sakit
iv. Pemantauan harian suhu badan dan tanda serta gejala pernafasan (batuk, sakit tekak, kesukaran bernafas)
v. Sekiranya anggota mengalami tanda-tanda baru (walaupun tanda ringan) atau semakin teruk dan mirip kepada COVID-19, anggota perlu berhenti menjalankan aktiviti yang melibatkan pesakit dengan serta merta dan memaklumkan terus kepada Ketua Jabatan pada kadar segera sebelum meninggalkan tempat bertugas

6.2 Pengurusan Klinik Pergigian/ Pejabat Sekiranya ada Pesakit/ Kakitangan yang Telah Disahkan Positif COVID-19.

6.2.1 Pengurusan Klinik Pergigian

Ketua Jabatan/unit perlulah mengambil tindakan yang sepatutnya supaya tindakan pencegahan yang maksima dapat dilakukan kepada anggota. Perkara-perkara berikut perlu dilakukan sekiranya terdapat pesakit yang pernah hadir di Klinik Pergigian yang telah disahkan positif COVID-19.

i. Semua anggota perlu mengambil tindakan pencegahan sepatutnya dengan mengambil kira semua pesakit yang hadir ke Klinik Pergigian dianggap sebagai pesakit COVID-19.
ii. Semua prosedur Kawalan Jangkitan Silang perlulah dipatuhi sepenuhnya sepertimana di dalam *Guidelines on Infection Control in Dental Practice 2017* [16].
iii. Maklumkan kepada Klinik Kesihatan (KK)/ Hospital yang telah dikenalpasti untuk arahan dan tindakan lanjut (**Lampiran 2**).
iv. Lantik anggota yang bertanggungjawab untuk memantau status kesihatan anggota termasuklah kesihatan mental anggota

6.2.2 Pengurusan Pejabat

Sekiranya terdapat anggota pergigian yang bertugas di Pejabat Pergigian samada di Ibu pejabat, di negeri atau daerah yang telah disahkan positif COVID-19, Ketua Jabatan perlulah:

i. Membuat pemakluman kepada Klinik Kesihatan (KK)/ Hospital yang telah dikenalpasti untuk arahan dan tindakan lanjut (**Lampiran 2**).

ii. Melantik ketua unit/penyelaras untuk bekerjasama dengan Klinik Kesihatan (KK)/ Hospital yang telah dikenalpasti dalam memantau status kesihatan anggota termasuklah kesihatan mental.

iii. Melaksanakan tindakan pencegahan dengan memastikan persekitaran kerja yang sentiasa bersih melalui proses disinfeksi pejabat dan peralatan secara berkala.

6.3 Pengurusan Umum

Bagi mengurangkan penularan wabak pandemik COVID-19, perkara berikut perlu dilaksanakan:

Bil	Perkara	Tindakan
1.	Pengurusan Kakitangan	i. Semua kakitangan perlu melalui saringan harian bagi mengesan tanda dan gejala COVID-19, sejarah perjalanan ke luar negara serta sejarah kontak rapat pesakit COVID-19 ii. Hanya kakitangan yang tiada tanda dan gejala COVID-19 serta sejarah ke luar negara / kontak rapat dalam tempoh 14 hari dibenarkan untuk meneruskan tugas iii. Sekiranya kakitangan yang disaring mempunyai tanda dan gejala COVID-19 serta sejarah ke luar negara / kontak rapat dalam tempoh 14 hari – hubungi Klinik Kesihatan (KK)/ Hospital yang telah dikenalpasti untuk arahan dan tindakan lanjut **(Lampiran 2)**
2.	Pengurusan di Pejabat	i. Melaksanakan saringan setiap pelanggan bagi mengesan tanda dan gejala COVID-19 dan sejarah perjalanan ke luar negara / kontak rapat ii. Hanya pelanggan yang tiada tanda dan gejala COVID-19 serta sejarah perjalanan ke luar negara / kontak rapat dalam tempoh 14 hari dibenarkan untuk meneruskan urusan iii. Sekiranya pelanggan yang disaring mempunyai tanda dan gejala COVID-19 serta sejarah perjalanan ke luar negara / kontak rapat dalam tempoh 14 hari – hubungi Klinik Kesihatan (KK)/ Hospital yang telah dikenalpasti untuk arahan dan tindakan lanjut (**Lampiran 2**) iv. Menyediakan *hand sanitizer* untuk kegunaan semua pelanggan v. Menghadkan pergerakan pelanggan dengan menyediakan tempat menunggu yang sesuai vi. Minimakan jumlah kakitangan yang bertugas vii. Semua petugas kaunter/barisan hadapan adalah diwajibkan mengambil langkah-langkah melindungi diri dengan dibekalkan dengan *hand sanitizer* termasuk penutup mulut dan hidung *(surgical mask)*

		viii. Menyediakan jadual penggiliran bertugas mengikut masa atau hari tertentu bagi pegawai yang perlu diarahkan untuk bertugas secara giliran
3.	Pengurusan Kursus/ Seminar/ Lawatan/ Mesyuarat	i. Semua kursus / seminar / lawatan / mesyuarat lain yang tidak penting perlu ditangguhkan ii. Kursus pengendalian COVID-19 di Klinik Pergigian perlu diberikan kepada semua kakitangan pergigian secara berkala dan dikemaskini dari masa ke semasa.

6.4 Pengurusan Cuti Kuarantin / Cuti Sakit

Cuti Sakit, Cuti Kuarantin dan pelepasan boleh diberikan kepada kakitangan mengikut situasi seperti berikut:

Bil.	Situasi	Cuti / Pelepasan yang diberikan	Kemudahan / Peraturan Sedia Ada
1.	Pegawai disahkan positif COVID-19	Sijil Sakit diberi Pengamal Perubatan	Cuti Sakit di bawah Perintah Am 17, Bab C (Cuti)
2.	Pegawai dikategorikan sebagai *Patient Under Investigation* (PUI)/ *Patient Under Surveillence (PUS)*	Pegawai diberi kebenaran tidak hadir atas Perintah Pengawasan dan Pemerhatian	Akta Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988 [Akta 342] Seksyen 15(1) Akta Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988 [Akta 342] Seksyen 15(1)
3.	Pegawai menunggu keputusan ujian COVID-19	Pelepasan khas daripada bertugas sehingga keputusan ujian pengesanan COVID-19 adalah negatif dan telah disahkan boleh kembali bertugas oleh pegawai perubatan	
4.	Pegawai diberi Perakuan oleh Pengamal Perubatan untuk s*elf quarantine* di rumah	Pelepasan khas daripada bertugas selama 14 (empat belas) hari (termasuk hari rehat mingguan, hari kelepasan mingguan dan hari kelepasan am)	

6.5 Elaun COVID-19 dan Elaun Lebih Masa

Kakitangan pergigian layak diberikan elaun seperti berikut tertakluk kepada kelayakan dan syarat:

Bil.	Situasi	Syarat	Kemudahan/ Peraturan Sedia ada
Elaun COVID-19			
1.	Pegawai diarahkan bertugas sebagai barisan hadapan COVID-19	Disertakan bukti:- Surat arahan & Jadual Bertugas	Pakej Rangsangan Ekonomi (PRIHATIN) 2020
Elaun Lebih Masa			
2.	Pegawai yang melakukan tugasan di luar waktu kerja	Disertakan bukti:- Surat arahan & Jadual Bertugas	Perintah Am Bab G(III) Elaun Lebih Masa Pekeliling Perbendaharaan Malaysia WP1.4

6.6 Peruntukan Kewangan

Semua pembelian *Personal Protective Equipment (PPE)* dan bahan disinfeksi adalah menggunakan peruntukan sedia ada. Disarankan ketua jabatan memberi keutamaan kepada perolehan *PPE* dan keperluan lain bagi menangani wabak COVID-19 berbanding bahan pergigian lain. Permohonan tambahan peruntukan boleh dipohon semasa *budget review* pada pertengahan tahun jika peruntukan sedia ada tidak mencukupi.

7.0 MEDIA SOSIAL

Penyebaran maklumat amatlah penting bagi mengelakkan panik di kalangan masyarakat, termasuk bagi kakitangan kesihatan pergigian. Dengan itu, makluman melalui media sosial akan dilaksanakan dari masa ke semasa.

Cara perlaksanaan makluman melalui media sosial termasuk melalui:

i. Infografik
ii. Mesej notifikasi
iii. Poster
iv. Video pendek

Penghasilan bahan-bahan seperti infografik, poster dan video untuk diterbitkan dalam media sosial perlulah diselaraskan diperingkat negeri dan kebangsaan. Hanya bahan-bahan yang berdasarkan **bukti-bukti saintifik** atau **garis panduan** yang telah diluluskan sahaja boleh diterbitkan dan dihebahkan. Maklumat-maklumat ini akan dimuat naik oleh Program Kesihatan Pergigian, KKM dalam laman rasmi *Facebook* program. Penyebaran maklumat boleh secara berulang dan dikongsi oleh semua media sosial negeri, daerah dan klinik pergigian.

8.0 KESIMPULAN

Senario penularan wabak COVID-19 di Malaysia yang semakin meningkat memerlukan langkah-langkah yang lebih drastik dalam pengendalian pesakit. Di samping itu keselamatan dan kebajikan anggota kesihatan pergigian juga perlu dititikberatkan. Sehubungan itu, Garis Panduan yang dikeluarkan ini adalah sesuai untuk digunapakai dalam penyampaian perkhidmatan pergigian kepada rakyat bagi membendung penularan wabak ini.

Nota:

- Garis panduan ini **mestilah dibaca bersekali dengan:**
    - ***Guidelines on COVID-2019 Management in Malaysia No. 05/2020* (Edisi Kelima) yang diedarkan pada 25 Mac 2020**
    - ***Garis Panduan Pengendalian Pembedahan Kecemasan dan Separa Kecemasan Semasa Wabak COVID-19 di Hospital KKM yang diedarkan pada 4 April 2020***
- Prosedur ini dikeluarkan pada 17 April 2020 dan akan dikemaskini dari masa ke semasa mengikut perkembangan terkini

9.0 RUJUKAN

1. Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA). (2020). Soalan Lazim (FAQ) Mengenai Perintah Kawalan Pergerakan Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA) Retrieved from: https://www.pmo.gov.my/2020/04/soalan-lazim-faq-mengenai-perintah-kawalan-pergerakan-agensi-pengurusan-bencana-negara-nadma/

2. Gorbalenya, A. E. et al. (2020) Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus: the species and its viruses – a statement of the coronavirus group study. Retrieved from https://www.biorxiv.org/content/10.1101/2020.02.07.937862v1

3. World Health Organization. Naming the coronavirus disease (COVID-19) and the virus that causes it. (2020). Retrieved from https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-(covid-2019)-and-the-virus-that-causes-it

4. Peng Xian, Xu Xin, Li Yuqing, Cheng Lei, Zhou Xuedong, and Ren Biao.(2020). Transmission route of 2019-nCoV and controls in dental practice. International Journal of Oral Science.

5. Meng L, Hua F, Bian Z.(2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19): emerging and futures challenges for dental and oral medicine. Journal of Dental Research.

6. Zhou, P. et al. (2020) A pneumonia outbreak associated with a new coronavirus of probable bat origin. Nature. Retrieved from https://doi.org/10.1038/s41580-020-2012-7

7. Chan JF, Yuan S, Kok KH, To KK, Chu H, Yang J, Xing F, Liu J, Yip CC, Poon RW, et al. (2020). A familial cluster of pneumonia associated with the 2019 novel coronavirus indicating person-to-person transmission: a study of a family cluster. Lancet.

8. Rothe C, Schunk M, Sothmann P, Bretzel G, Froeschl G, Wallrauch C, Zimmer T, Thiel V, Janke C, Guggemos W, et al. (2020). Transmission of 2019-nCoV infection from an asymptomatic contact in Germany. [epub ahead of print 30 Jan 2020] in press. N Engl J Med. doi:10.1056/NEJMc2001468.

9. Backer JA, Klinkenberg D, Wallinga J. (2020.) Incubation period of 2019 novel coronavirus (2019-nCov) infectious among travelers from Wuhan, China, 20-28 January 2020. Eurosurveillance. doi: 10.2807/15607917.ES.2020.2825.2805.2000062

10. Li Q, Guan X, Wu P, Wang X, Zhou L, Tong Y, Ren R, Leung KSM, Lau EHY, Wong JY, et al. (2020). Early transmission dynamics in Wuhan, China, of novel coronavirus-infected pneumonia. National England Journal of Medicine [epub ahead of print 29 Jan 2020] in press. doi:10.1056/NEJMoa2001316.

11. Huang, C. et al. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. (2020) Lancet.

12. Guan, W.-j. et al. (2020). Clinical characteristics of 2019 novel coronavirus infection in China. Retrieved from https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.02.06.20020974v1 (2020)

13. Wei, J. & Li, Y. (2016). Airborne spread of infectious agents in the indoor environment. American Journal of Infection.

14. Wax, R. S. & Christian, M. D., (2020). Practical recommendations for critical care and aneasthesiology teams for novel coronavirus (2019-nCoV) patients. Canadian Journal of Anaesthesia. Retrieved from https://doi.org/10.1007/s12630-020-01591

15. Ministry of Health Malaysia. (2020) Guidelines COVID-19 management in Malaysia no. 5/2020 (Edisi Kelima).

16. Malaysian Dental Council. (2017) Guidelines on Infection Control in Dental Practice.

17. American Dental Association. (2020) What Constitute A Dental Emergency. Retrieved from https://success.ada.org/~/media/CPS/Files/Open%20Files/ADA_COVID19_Dental_Emergency_DDS.pdf?utm_source=adaorg&utm_medium=covid-resources-lp&utm_content=cv-pm-emerg-def&utm_campaign=COVID-19&_ga=2.3465721.876520953.1585440596-2100043029.1585440596

18. Ministry of Health Malaysia. (2020) Garis Panduan Pengendalian Pembedahan Kecemasan dan Separa Kecemasan Semasa Wabak COVID-19 di Hospital KKM.

BORANG DEKLARASI SARINGAN PENYAKIT COVID-19

(Pihak hospital boleh membuat modifikasi yang bersesuaian, mengikut keperluan setempat)

Nama : _____

No Kad Pengenalan : _____

No Telefon : _____

RISIKO DALAM MASA 14 HARI (TANDAKAN ✓)		YA	TIDAK
1	Adakah anda baru balik dari melawat luar negara dalam masa 14 hari Jika YA, Nyatakan negara dilawati : _____		
2	Adakah anda menyertai Ijtimak Tabligh @ mana-mana perhimpunan dalam masa 14 hari ?		
3	Adakah anda ada KONTAK RAPAT dengan individu DISAHKAN Positif COVID-19 ?		
	a. Adakah keluarga serumah atau ahli tabligh dari kumpulan kecil, disahkan positif COVID-19 ?		
	b. Berada bersama di dalam bilik yang TERTUTUP yang menggunakan penghawa dingin lebih dari 2 jam		
	c. Bekerja / bersemuka dalam RUANG TERTUTUP yang sama, dalam jarak kurang dari 1 METER melebihi 15 MINIT		
	d. Menaiki kenderaan yang sama (melebihi 2 jam) dalam jarak 2 kerusi (2meter) dari individu positif COVID-19		

SIMPTOM	YA	TIDAK
Demam		
Batuk		
Sakit Tekak		
Selsema		
Sesak Nafas		
Lain-lain : _____		
Suhu Badan		

HENTIKAN COVID-19!

KEJUJURAN ANDA BOLEH MENYELAMATKAN RAMAI NYAWA TERMASUK ANGGOTA KESIHATAN

BANTULAH KAMI UNTUK MEMBANTU ANDA.

Tandatangan Pesakit

_____

Nama

Tandatangan Anggota Kesihatan

_____

Nama

Lampiran 2

1. Senarai *Designated Hospital* Bagi Mengendalikan Kes COVID-19

A) Hospital KKM

NEGERI	BIL	*SCREENING HOSPITALS*	BIL	*ADMITTING HOSPITALS* FOR 'PUI' & 'CONFIRMED COVID-19'*
PERLIS	1	Hospital Tuanku Fauziah, Kangar	1	Hospital Tuanku Fauziah, Kangar
KEDAH	2	Hospital Sultanah Bahiyah, Alor Setar	2	Hospital Sultanah Bahiyah, Alor Setar
	3	Hospital Sultan Abdul Halim, Sungai Petani		
	4	Hospital Kulim		
	5	Hospital Sultanah Maliha, Langkawi	3	Hospital Sultanah Maliha, Langkawi
PULAU PINANG	6	Hospital Pulau Pinang	4	Hospital Pulau Pinang
	7	Hospital Seberang Jaya		
	8	Hospital Bukit Mertajam		
	9	Hospital Kepala Batas		
PERAK	10	Hospital Raja Permaisuri Bainun, Ipoh	5	Hospital Raja Permaisuri Bainun, Ipoh
	11	Hospital Taiping		
	12	Hospital Teluk Intan		
	13	Hospital Seri Manjung		
	14	Hospital Slim River		
SELANGOR	15	Hospital Tengku Ampuan Rahimah Klang	6	Hospital Sungai Buloh
	16	Hospital Ampang		
	17	Hospital Selayang		
	18	Hospital Serdang		
	19	Hospital Sungai Buloh		
	20	Hospital Shah Alam		
	21	Hospital Kajang		

	22	Hospital Banting		
WP KL/ PUTRAJAYA	23	Hospital Kuala Lumpur	7	Hospital Kuala Lumpur
	24	Hospital Putrajaya		
NEGERI SEMBILAN	25	Hospital Tuanku Jaafar, Seremban	8	Hospital Tuanku Jaafar, Seremban
	26	Hospital Jempol		
	27	Hospital Tampin		
	28	Hospital Tuanku Ampuan Najihah, Kuala Pilah		
MELAKA	29	Hospital Melaka	9	Hospital Melaka
	30	Hospital Alor Gajah		
	31	Hospital Jasin		
JOHOR	32	Hospital Sultan Ismail, Johor Bahru	10	Hospital Sultanah Aminah, Johor Bahru (Hospital Permai)
	33	Hospital Sultanah Nora Ismail, Batu Pahat		
	34	Hospital Pakar Sultanah Fatimah, Muar		
	35	Hospital Sultanah Aminah, Johor Bahru		
	36	Hospital Enche' Besar Hjh Kalsom, Kluang		
	37	Hospital Segamat		
PAHANG	38	Hospital Tengku Ampuan Afzan, Kuantan	11	Hospital Tengku Ampuan Afzan, Kuantan
	39	Hospital Sultan Hj Ahmad Shah, Temerloh		
	40	Hospital Kuala Lipis		
TERENGGANU	41	Hospital Sultanah Nur Zahirah, Kuala Terengganu	12	Hospital Sultanah Nur Zahirah, Kuala Terengganu
	42	Hospital Hulu Terengganu		
	43	Hospital Kemaman		
KELANTAN	44	Hospital Raja Perempuan Zainab II, Kota Bharu	13	Hospital Raja Perempuan Zainab Ii, Kota Bharu
	45	Hospital Tanah Merah		
	46	Hospital Sultan Ismail Petra, Kuala Krai	14	Hospital Sultan Ismail Petra, Kuala Krai

	47	Hospital Tumpat	15	Hospital Tumpat
SABAH	48	Hospital Queen Elizabeth I, Kota Kinabalu	16	Hospital Queen Elizabeth I, Kota Kinabalu
	49	Hospital Duchess Of Kent, Sandakan	17	Hospital Duchess Of Kent, Sandakan
	50	Hospital Tawau	18	Hospital Tawau
	51	Hospital Wanita Dan Kanak-Kanak, Likas	19	Hospital Wanita Dan Kanak-Kanak, Likas
	52	Hospital Lahad Datu	20	Hospital Lahad Datu
	53	Hospital Keningau	21	Hospital Keningau
SARAWAK	54	Hospital Umum Sarawak, Kuching	22	Hospital Umum Sarawak, Kuching
	55	Hospital Miri	23	Hospital Miri
	56	Hospital Bintulu	24	Hospital Bintulu
	57	Hospital Sibu	25	Hospital Sibu
	58	Hospital Sarikei		
WP LABUAN	59	Hospital Labuan	26	Hospital Labuan

B) Hospital Bukan KKM

NEGERI	**BIL**	***SCREENING HOSPITALS***	**BIL**	***ADMITTING HOSPITALS* FOR 'PUI' & 'CONFIRMED COVID-19'***
WP KL/ PUTRAJAYA	1	Pusat Perubatan Universiti Malaya	1	Pusat Perubatan Universiti Malaya

2. Pusat Saringan COVID-19

SCREENING HOSPITALS	KLINIK KESIHATAN (WAKTU BEKERJA)	KLINIK KESIHATAN (WAKTU HUJUNG MINGGU)
1. PERLIS		
Hospital Tuanku Fauziah, Kangar	Klinik Kesihatan Beseri	KK UTC Sabtu 8.00pg - 4.00ptg Ahad 8.00pg - 4.00ptg
	Klinik Kesihatan Kangar	KK Kangar Sabtu 8.00pg - 11.00pg
	Klinik Kesihatan Padang Besar	
	Klinik Kesihatan Simpang Empat	
2. KEDAH		
Hospital Sultanah Bahiyah, Alor Setar	Klinik Kesihatan Kuah	Klinik Kesihatan Kuah (8.30 pagi – 12.00 tgh)
Hospital Sultan Abdul Halim, Sg. Petani	Klinik Kesihatan Padang Masirat	Klinik Kesihatan Kuala Nerang (8.30 pagi – 12.00 tgh)
Hospital Kulim	Klinik Kesihatan Ayer Hangat	Klinik Kesihatan Jeniang (8.30 pagi – 12.00 tgh)
Hospital Sultanah Maliha, Langkawi	Klinik Kesihatan Kuala Nerang	Klinik Kesihatan Guar Cempedak (8.30 pagi – 12.00 tgh)
	Klinik Kesihatan Jeniang	Klinik Kesihatan Pendang (8.30 pagi – 12.00 tgh)
	Klinik Kesihatan Guar Cempedak	Klinik Kesihatan Taman Selasih (8.30 pagi – 12.00 tgh)
	Klinik Kesihatan Pendang	Klinik Kesihatan Bandar Alor Setar (8.30 pagi – 12.00 tgh)
	Klinik Kesihatan Taman Selasih	Klinik Kesihatan Serdang (8.30 pagi – 12.00 tgh)
	Klinik Kesihatan Bandar Alor Setar	Klinik Kesihatan Changlun (8.30 pagi – 12.00 tgh)

	Klinik Kesihatan Simpang Kuala	Klinik Kesihatan Bandar Sungai Petani (8.30 pagi – 12.00 tgh)
	Klinik Kesihatan Simpang Empat	Klinik Kesihatan Kuala Ketil (8.30 pagi – 12.00 tgh)
	Klinik Kesihatan Kuala Kedah	
	Klinik Kesihatan Alor Janggus	
	Klinik Kesihatan Jalan Putra	
	Klinik Kesihatan Langgar	
	Klinik Kesihatan Pokok Sena	
	Klinik Kesihatan Kota Sarang semut	
	Klinik Kesihatan Datuk Kumbar	
	Klinik Kesihatan Bandar Baharu	
	Klinik Kesihatan Lubuk Buntar	
	Klinik Kesihatan Serdang	
	Klinik Kesihatan Ayer Hitam	
	Klinik Kesihatan Banai	
	Klinik Kesihatan Changlun	
	Klinik Kesihatan Kodiang	
	Klinik Kesihatan Laka Temin	
	Klinik Kesihatan Napoh	
	Klinik Kesihatan Tunjang	
	Klinik Kesihatan Bedong	
	Klinik Kesihatan Bukit Selambau	

	Klinik Kesihatan Bakar Arang	
	Klinik Kesihatan Kota Kuala Muda	
	Klinik Kesihatan Sg Lalang	
	Klinik Kesihatan Merbok	
	Klinik Kesihatan Bandar Sungai Petani	
	Klinik Kesihatan Malau	
	Klinik Kesihatan Kupang	
	Klinik Kesihatan Parit Panjang	
	Klinik Kesihatan Tawar	
	Klinik Kesihatan Kuala Ketil	
	Klinik Kesihatan Kampung Lalang	
3. PULAU PINANG		
Hospital Pulau Pinang	Klinik Kesihatan Jalan Perak	KK Jalan Perak 9.00pg - 1.00ptg
Hospital Seberang Jaya	Klinik Kesihatan Bayan Baru	KK Bayan Baru *standby* 9.00pg - 1.00ptg
Hospital Bukit Mertajam	Klinik Kesihatan Sungai Dua	KK Sungai Dua 9.00pg - 1.00ptg
Hospital Kepala Batas	Klinik Kesihatan Seberang Jaya	KK Seberang Jaya *standby* 9.00pg - 1.00ptg
	Klinik Kesihatan Bukit Panchor	KK Bukit Panchor *standby* 9.00pg - 1.00ptg
4. PERAK		
Hospital Raja Permaisuri Bainun, Ipoh	Klinik Kesihatan Jelapang	KK Jelapang 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Taiping	Klinik Kesihatan Greentown	KK Greentown 8.00pg - 5.00ptg

Hospital Teluk Intan	Klinik Kesihatan Kampar	KK Kampar 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Seri Manjung	Klinik Kesihatan Lenggong	KK Lenggong 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Slim River	Klinik Kesihatan Padang Rengas	KK Padang Rengas 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Tapah	KK Tapah 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Seri Iskandar	KK Seri Iskandar 8.00pg -5.00ptg
	Klinik Kesihatan Teluk Intan	KK Teluk Intan 8.00pg -5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bagan Serai	KK Bagan Serai 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Simpang	KK Simpang 8.00pg -5.00ptg
	Klinik Kesihatan Sitiawan	KK Sitiawan 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Tanjung Malim	KK Tanjung Malim 8.00pg - 5.00ptg
5. SELANGOR		
Hospital Tengku Ampuan Rahimah Klang	Klinik Kesihatan Bestari Jaya	Saringan COVID-19 tidak dijalankan
Hospital Ampang	Klinik Kesihatan Kuala selangor	
Hospital Selayang	Klinik Kesihatan Jeram	
Hospital Serdang	Klinik Kesihatan Ijok	
Hospital Sungai Buloh	Klinik Kesihatan Bandar Tun Hussein Onn	
Hospital Shah Alam	Klinik Kesihatan Semenyih	
Hospital Kajang	Klinik Kesihatan Bangi	
Hospital Banting	Klinik Kesihatan Batu 14	
	Klinik Kesihatan Jenjarom	

	Klinik Kesihatan Teluk Datuk	
	Klinik Kesihatan Teluk Panglima Garang	
	Klinik Kesihatan Sijangkang	
	Klinik Kesihatan Kebun Baru	
	Klinik Kesihatan Bandar	
	Klinik Kesihatan Tg. Sepat	
	Klinik Kesihatan Bukit Changgang	
	Klinik Kesihatan Bandar Botanik	
	Klinik Kesihatan Kelana Jaya	
	Klinik Kesihatan Taman Medan	
	Klinik Kesihatan Puchong	
	Klinik Kesihatan Seksyen 19 Shah Alam	
	Klinik Kesihatan Seksyen 7 Shah Alam	
	Klinik Kesihatan Seri Kembangan	
	Klinik Kesihatan Sg Buloh	
	Klinik Kesihatan Selayang Baru	
	Klinik Kesihatan AU2	
	Klinik Kesihatan Taman Ehsan	
	Klinik Kesihatan Rawang	
	Klinik Kesihatan Gombak Setia	
	Klinik Kesihatan Kuang	
	Klinik Kesihatan Batu Arang	

	Klinik Kesihatan Hulu Kelang	
	Klinik Kesihatan Batu 8	
	Klinik Kesihatan Serendah	
	Klinik Kesihatan Ulu Yam Bharu	
	Klinik Kesihatan Rasa	
	Klinik Kesihatan Kalumpang	
	Klinik Kesihatan Selisik	
	Klinik Kesihatan Soeharto	
	Klinik Kesihatan Simpang Lima	
	Klinik Kesihatan Salak	
	Klinik Kesihatan Sg Pelek	
	Klinik Kesihatan Dengkil	
	Klinik Kesihatan Sepang	
6. WP KL/ PUTRJAYA		
Hospital Kuala Lumpur	Pejabat Kesihatan - *drive through* (melalui temu janji)	Pejabat Kesihatan - *drive through* (melalui temu janji)
Hospital Putrajaya	Dewan Komuniti Batu Muda (melalui temu janji)	KK Jinjang (melalui temu janji)
	PLAN Msia (Bangunan lama Jab. Perancangan Bandar & Desa Msia, sebelah JKWPKL) - *drive through* (melalui temu janji)	PLAN Msia (Bangunan lama Jab. Perancangan Bandar & Desa Msia, sebelah JKWPKL) - *drive through* (melalui temu janji)
	Pantai Eco Park Community Centre, Kg. Pasir (melalui temu janji)	Pantai Eco Park Community Centre, Kg. Pasir (melalui temu janji)
	KK Kuala Lumpur (melalui temu janji)	KK Kuala Lumpur (melalui temu janji)

	KK Putrajaya Presint 9 (melalui temu janji)	KK Putrajaya Presint 9 (melalui temu janji)
	Pejabat Kesihatan Putrajaya - *drive through* (melalui temu janji)	Pejabat Kesihatan Putrajaya - *drive through* (melalui temu janji)
	Klinik Kesihatan Kuala Lumpur	
7. NEGERI SEMBILAN		
Hospital Tuanku Jaafar, Seremban	Klinik Kesihatan Nilai	KK Seremban Sabtu 8.00pg - 12.00tgh
Hospital Jempol	Klinik Kesihatan Senawang	KK Port Dickson Sabtu 8.00pg - 12.00tgh
Hospital Tampin	Klinik Kesihatan Seremban 2	KK Bukit Pelanduk melalui temu janji
Hospital Tuanku Ampuan Najihah, Kuala Pilah	Klinik Kesihatan Lukut	Kk Lukut melalui temu janji
Hospital Port Dickson	Klinik Kesihatan Pasir Panjang	KK Bahau Sabtu 8.00pg - 12.00tgh
Hospital Jelebu	Klinik Kesihatan Bahau	KK Bandar Sri Jempol melalui temu janji
	Klinik Kesihatan Palong 4,5.6	KK Gemas melalui temu janji
	Klinik Kesihatan Gemas	KK Gemencheh melalui temu janji
	Klinik Kesihatan Gemencheh	KK Tampin melalui temu janji
	Klinik Kesihatan Juasseh	Saringan COVID-19 tidak dijalankan
	Klinik Kesihatan Terachi	KK Rembau melalui temu janji
	Klinik Kesihatan Rembau	Saringan COVID-19 tidak dijalankan
	Klinik Kesihatan Astana Raja	
	Klinik Kesihatan Pertang	
	Klinik Kesihatan Simpang Durian	
	Klinik Kesihatan Titi	

8. MELAKA		
Hospital Melaka	Klinik Kesihatan Tengkera	KK Ayer Keroh 8.00pg - 12tgh
Hospital Alor Gajah	Klinik Kesihatan Seri Tanjung	KK Peringgit 8.00pg - 12tgh
Hospital Jasin	Klinik Kesihatan Ayer Keroh	KK Alor Gajah 8.00pg - 12tgh
	Klinik Kesihatan Kuala Sg. Baru	KK Merlimau 8.00pg - 12tgh
	Klinik Kesihatan Masjid Tanah	
	Klinik Kesihatan Rembia	
	Klinik Kesihatan Durian Tunggal	
	Klinik Kesihatan Alor Gajah	
	Klinik Kesihatan Merlimau	
	Klinik Kesihatan Simpang Bekoh	
9. JOHOR		
Hospital Sultan Ismail, Johor Bahru	Klinik Kesihatan Payamas	Sample diambil di hospital saringan (*screening hospital*) • Hospital Sultanah Nora Ismail, BatuPahat • Hospital Pakar Sultanah Fatimah, Muar • Hospital Sultanah AminahJohor Bahru • Hospital Enche' Besar Hjh Kalsom, Kluang
Hospital Sultanah Nora Ismail, BatuPahat	Klinik Kesihatan Sg Mati	
Hospital Pakar Sultanah Fatimah, Muar	Wad B2, Hospital Permai	
Hospital Sultanah Aminah, Johor Bahru	Klinik Kesihatan Pekan Nanas	
Hospital Enche' Besar Hjh Kalsom, Kluang	Klinik Kesihatan Kulai Besar	
Hospital Segamat	Klinik Kesihatan Kulai	
	Klinik Kesihatan Batu Pahat	
	Klinik Kesihatan Senggarang	
	Klinik Kesihatan Yong Peng	

	Klinik Kesihatan Jalan Mengkibol	
	Klinik Kesihatan Simpang Renggam	
	Asrama Jururawat	
	Klinik Kesihatan Maharani	
	Klinik Kesihatan Parit Jawa	
	Klinik Kesihatan Jemaluang	
	Klinik Kesihatan Segamat	
10. PAHANG		
Hospital Tengku Ampuan Afzan, Kuantan	Klinik Kesihatan Balok	KK Balok 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Sultan Hj Ahmad Shah,Temerloh	Klinik Kesihatan Beserah	KK Beserah 8.00pg -5.00ptg
Hospital Kuala Lipis	Klinik Kesihatan Bandar	KK Bandar 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Sultanah Hajjah Kalsom	Klinik Kesihatan Indera Mahkota	KK Indera Mahkota 8.00pg -5.00ptg
Hospital Pekan	Klinik Kesihatan Kurnia	KK Kurnia 8.00pg -5.00ptg
Hospital Jengka	Klinik Kesihatan Paya Besar	KK Paya Besar 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Bentong	Klinik Kesihatan Permatang Badak	KK Permatang Badak 8.00pg- 5.00ptg
Hospital Jerantut	Klinik Kesihatan Jaya Gading	KK Jaya Gading 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Gambang	KK Gambang 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bkt Goh	KK Bkt Goh 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Sg Lembing	KK Sg Lembing 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Benta	KK Benta 8.00pg - 5.00ptg

	Klinik Kesihatan Padang Tengku	KK Padang Tengku 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bukit Betong	KK Bukit Betong 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Merapoh	KK Merapoh 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Mela	KK Mela 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Sungai Koyan	KK Sungai Koyan 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Betau	KK Betau 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Jerkoh	KK Jerkoh 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Lipis	KKIA Lipis 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Ringlet	KK Ringlet 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Kg. Raja	KK Kg. Raja 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Tanah Rata	KK Tanah Rata 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Temerloh	KK Temerloh 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Tanjung Lalang	KK Tanjung Lalang 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bandar Mentakab	KK Bandar Mentakab 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Kuala Krau	KK Kuala Krau 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Sanggang	KK Sanggang 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Kerdau	KK Kerdau 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Lanchang	KK Lanchang 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bandar Pekan	KK Bandar Pekan 8.00pg - 5.00ptg

	Klinik Kesihatan Peramu Jaya	KK Peramu Jaya 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Chini	KK Chini 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Nenasi	KK Nenasi 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Padang Luas	KK Padang Luas 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bandar 32	KK Bandar 32 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Purun	KK Purun 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Triang	KK Triang 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Kemayan	KK Kemayan 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bukit Mendi	KK Bukit Mendi 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Tembangau	KK Tembangau 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Dong	KK Dong 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Jeruas	KK Jeruas 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Tersang	KK Tersang 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Lembah Klau	KK Lembah Klau 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Rompin	KK Rompin
	Klinik Kesihatan Tanjung Gemok	KK Tanjung Gemok 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Tekek	KK Tekek 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Leban Chondong	KK Leban Chondong 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bukit Ibam	KK Bukit Ibam 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bandar Tun Abdul Razak	KK Bandar Tun A. Razak 8.00pg - 5.00ptg

	Klinik Kesihatan Perantau Damai	KK Perantau Damai 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Chanis	KK Chanis 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Perwira Jaya	KK Perwira Jaya 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Maran	KK Maran 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Sri Jaya	KK Sri Jaya 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Pekan Tajau	KK Pekan Tajau 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Chenor	KK Chenor 8.00pg - 5.00pt
	Klinik Kesihatan Pekan Awah	KK Pekan Awah 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Jengka 2	KK Jengka 2 8.00pg -5.00ptg
	Klinik Kesihatan Jengka 22	KK Jengka 22 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bandar Jengka	KK Bandar Jengka 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Jengka 7	KK Jengka 7 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bentong	KK Bentong 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Karak	KK Karak 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Mempaga	KK Mempaga 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Simpang Pelangai,	KK Simpang Pelangai 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Chemomoi	KK Chemomoi 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Telemong	KK Telemong 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Lurah Bilut	KK Lurah Bilut 8.00pg - 5.00ptg

	Klinik Kesihatan Jengka 8	KK Jengka 8 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Sg Tekam Utara	KK Sg Tekam Utara 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Bandar Jerantut	KK Bandar Jerantut 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Damak	KK Damak 8.00pg - 5.00ptg
	Klinik Kesihatan Kuala Tembeling	KK Kuala Tembeling 8.00pg - 5.00ptg
11. TERENGGANU		
Hospital Sultanah Nur Zahirah, Kuala Terengganu	Saringan COVID-19 dijalankan di semua klinik kesihatan	Saringan COVID-19 dijalankan di semua klinik kesihatan 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Hulu Terengganu		
Hospital Kemaman		
12. KELANTAN		
Hospital Raja Perempuan Zainab II, Kota Bharu	Klinik Kesihatan Kota Jembal	Klinik Kesihatan Kota Jembal (8.00 pg – 5.00 ptg)
Hospital Tanah Merah	Klinik Kesihatan Perol	Klinik Kesihatan Perol (8.00 pg – 5.00 ptg)
Hospital Sultan Ismail Petra, Kuala Krai	Klinik Kesihatan Meranti	Klinik Kesihatan Meranti (8.00 pg – 5.00 ptg)
Hospital Tumpat	Klinik Kesihatan Mahligai	Klinik Kesihatan Mahligai (8.00 pg – 5.00 ptg)
	Klinik Kesihatan Labok	Klinik Kesihatan Labok (8.00 pg – 5.00 ptg)
	Klinik Kesihatan Jeli	Klinik Kesihatan Jeli (8.00 pg – 5.00 ptg)
	Klinik Kesihatan Pasir Puteh	Klinik Kesihatan Pasir Puteh (8.00 pg – 5.00 ptg)
	Klinik Kesihatan Gua Musang	Klinik Kesihatan Gua Musang (8.00 pg – 5.00 ptg

13. SABAH		
Hospital Queen Elizabeth I, Kota Kinabalu	Saringan COVID-19 dijalankan di semua klinik kesihatan	Saringan COVID-19 dijalankan di semua klinik kesihatan 8.00 pagi – 5.00 ptg
Hospital Duchess of Kent, Sandakan		
Hospital Tawau		
Hospital Wanita dan Kanak-kanak, Likas		
Hospital Lahad Datu		
Hospital Keningau		
14. SARAWAK		
Hospital Umum Sarawak, Kuching	Kompleks Belia dan Sukan	Kompleks Belia dan Sukan 8.00pg - 5.00ptg
Hospital Miri	Klinik Kesihatan Kota Samarahan	
Hospital Bintulu	Klinik Kesihatan Sebuyau	
Hospital Sibu	Klinik Kesihatan Asajaya	
Hospital Sarikei	Klinik Kesihatan Sadong Jaya	
Hospital Limbang	Klinik Kesihatan Munggu Lallang	
Hospital Kapit	Institut Latihan Klinik KesihatanSerian	
Hospital Daro	Klinik Kesihatan Sri Aman	
	Klinik Kesihatan Lubok Antu	
	Klinik Kesihatan Mid Layar	
	Klinik Kesihatan Debak	
	Klinik Kesihatan Pusa	
	Klinik Kesihatan Beladin	
	Klinik Kesihatan Roban	
	Klinik Kesihatan Kabong	
	Jabatan Kecemasan dan Trauma Hospital Mukah	
	Klinik Kesihatan Lanang	

	Klinik Kesihatan Bintangor	
	Jabatan Kecemasan dan Trauma Hospital Sarikei	
	Klinik Kesihatan Bintulu	
	Klinik Kesihatan Tatau	
	Klinik Kesihatan Kapit	
	Klinik Kesihatan Song	
	Klinik Kesihatan Sg Asap	
	Klinik Kesihatan Belaga	
	Klinik Kesihatan Miri	
	Klinik Kesihatan Kuala Lawas	
	Jabatan Kecemasan dan Trauma Hospital Limbang	
15. WP LABUAN		
Hospital Labuan	Klinik Kesihatan Labuan	KK Labuan 8.00pg - 5.00ptg

Lampiran 3

Jenis Rawatan dalam Kategori Kecemasan

Kecemasan dalam pergigian boleh didefinisikan sebagai keadaan yang boleh meragut nyawa dan memerlukan rawatan segera seperti pendarahan yang sukar dihentikan, *facial cellulitis* atau bengkak dan kecederaaan kepada tulang muka yang boleh memberikan kesan kepada saluran pernafasan pesakit[17].

Rawatan kecemasan pula memberi fokus kepada keadaan yang memerlukan perhatian segera untuk menghilangkan kesakitan yang melampau (pain score > 4) dan mengurangkan risiko jangkitan. Rawatan ini perlu dilakukan seminimum yang boleh[17].

Bagi Perkhidmatan Pergigian Primer:

i. Sakit gigi (pain score > 4)
ii. Cabutan gigi disebabkan oleh pulpitis tidak berbalik dan periodontitis periapikal akut
iii. Tampalan pecah/ aplian/ prostesis patah yang boleh menyebabkan kecederaan pada tisu mulut dan kesakitan
iv. Kecederaan mulut / gigi akibat terjatuh atau sebarang trauma
v. *Trigeminal neuralgia*
vi. *Facial Cellulitis* dan abses
vii. Lesi mulut dan ketumbuhan yang disyaki malignan
viii. Komplikasi selepas cabutan (pendarahan, *dry socket*, jangkitan kuman)

Bagi Perkhidmatan Kepakaran Orthodontik:

i. Komplikasi pesakit yang melibatkan fraktur *wire/bracket*/applians

Bagi Perkhidmatan Kepakaran Periodontik:

i. Pengendalian *abscess*

Bagi Perkhidmatan Kepakaran Pergigian Restoratif

i. Rawatan kecemasan endodontik yang melibatkan diagnosis pulpitis tidak berbalik akut, periodontitis apikal akut dimana skor kesakitan 6+, +/- bengkak, cellulitis
ii. Rawatan akibat komplikasi endodontik dimana skor kesakitan 6+, +/- bengkak, cellulitis
iii. Pembuangan korona/bridge yang sangat goyah/ *mobile* dan penyimenan semula, tanpa melibatkan prosedur rekonstruksi.

Bagi Perkhidmatan Kepakaran Pergigian di Hospital (Pembedahan Mulut dan Maksilofasial, Patologi Mulut & Perubatan Mulut, Pergigian Pediatrik, Pergigian Keperluan Khas)

i. Kes-kes biopsi
ii. Kes-kes trauma
iii. Kes-kes kanser
iv. Kes-kes abses/ infeksi
v. *Acute facial or dental pain*
vi. Rawatan pergigian yang diperlukan sebelum pesakit menjalani rawatan perubatan kritikal seperti radioterapi/kemoterapi/pembedahan jantung yang tidak boleh ditangguhkan

Lampiran 4

Senarai Hospital dengan Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial dan Jabatan Pergigian Pediatrik

NEGERI	BIL	JABATAN BEDAH MULUT DAN MAKSILOFASIAL	BIL	JABATAN PERGIGIAN PEDIATRIK
PERLIS	1	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Tuanku Fauziah, Jalan Kolam, 01000 Kangar Tel : 04 - 9738297 / 9738000 Faks : 04 – 9767237	1	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Tuanku Fauziah, Jalan Kolam, 01000 Kangar Tel : 04 - 9738297 Faks : -
KEDAH	2	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sultanah Bahiyah, KM 6, Jalan Langgar, 05460 Alor Setar Tel : 04 - 7407875 Faks : 04 - 7406154	2	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Sultanah Bahiyah, KM 6, Jalan Langgar, 05460 Alor Setar Tel : 04 - 7407875 Faks : 04 - 7406154
	3	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sultan Abdul Halim, 08000 Sg Petani Tel : 04 - 4457557 Faks : 04 - 4457546		
	4	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Kulim, Jalan Mahang, 09000 Kulim Tel : 04 - 4923164 / 4272733 Faks : 04 - 4900760	3	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Kulim, Jalan Mahang, 09000 Kulim Tel : 04 - 4923164 Faks : -
PULAU PINANG	5	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Pulau Pinang, 10990 Pulau Pinang Tel : 04 - 2225211 / 2225333	4	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Pulau Pinang, 10990 Pulau Pinang Tel : 04 - 2293333 / 2225210 / 5211 Faks : 04 - 2281737

		Faks : 04 - 2281737		
	6	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Seberang Jaya, Jalan Tun Hussein Onn, 13700 Seberang Jaya Tel : 04-3862216 / 217 Faks : 04 - 3970754	5	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Seberang Jaya, Jalan Tun Hussein Onn, 13700 Seberang Jaya Tel : 04-3827218 / 04-3827328 Faks : 04 -3970754
PERAK	7	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Raja Permaisuri Bainun, 31400 Ipoh Tel : 05 - 2087470 Faks : 05 - 2087108 / 7481	6	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Raja Permaisuri Bainun, Jalan Hospital, 31400 Ipoh Tel : 05-2085266 / 267 Faks : 05-2085266 / 267
	8	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Taiping, Jalan Taming Sari, 34000 Taiping Tel : 05 - 8204124 Faks : 05 - 8204421	7	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Taiping, Jalan Taming Sari, 34000 Taiping Tel : 05 - 8408072 Faks : 05 - 8083554
	9	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Teluk Intan, Jalan Changkat Jong, 36000 Teluk Intan Tel : 05 - 6298400 / 6298616 Faks : 05 - 6212415	8	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Teluk Intan, Jalan Changkat Jong, 36000 Teluk Intan Tel : 05 - 629400 / 6298621 Faks : 05 - 6212415
	10	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Slim River, Jalan Hospital, 35800 Slim River Tel : 05 - 4526467 Faks : 05 - 4508002	9	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Slim River, Jalan Hospital, 35800 Slim River Tel : 05 - 4526467 Faks : 05 - 4508002
SELANGOR	11	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang Jalan Langat, 41200 Klang	10	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang Jalan Langat, 41200 Klang Tel : 03 - 33734953 Faks : 03 - 33734952

		Tel : 03-3373 4952 Faks : 03-33734952		
	12	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sg Buloh, 47000 Sg Buloh Tel : 03-61454333 ext. 1240 Faks : 03-61454222	11	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Sg Buloh, 47000 Sg Buloh Tel : 03 - 61454333 Faks : 03 - 61454222
	13	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Selayang, Lebuhraya Selayang - Kepong, 68100 Batu Caves Tel : 03-6120 3233 Faks : 03-6120 7564	12	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Selayang, Lebuhraya Selayang - Kepong, 68100 Batu Caves Tel : 03 - 61203233 Faks : 03 - 61207564
	14	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Ampang, Jalan Mewah Utara, Pandan Mewah, 68000 Ampang Tel : 03 - 42896000 Faks : 03 - 87363041	13	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Ampang, Jalan Mewah Utara, Pandan Mewah, 68000 Ampang Tel : 03 - 42896000 Faks : 03 - 42954666
	15	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Serdang, Jalan Puchong, 43000 Kajang Tel : 03 - 89475555 / 75279 Faks : 03 - 89475050	14	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Serdang, Jalan Puchong, 43000 Kajang Tel : 03-89475555 (Hosp) 03-89475279 Faks : 03-8947 5050
	16	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Kajang, Jalan Semenyih, 43000 Kajang Tel : 03-8736 3333 / 42912049 Faks : 03-8736 3041 / 42932049	15	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Kajang, Jalan Semenyih, 43000 Kajang Tel : 03 - 89475555 ext. 1191 Faks : 03 - 89475210
	17	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Shah Alam No 2, Persiaran Kayangan,	16	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Shah Alam, Persiaran Kayangan, Seksyen 7, 40000 Shah Alam

		40000 Shah Alam Tel : 03-5526 3000/3400 Faks : 03-5526 3202		Tel : 03 - 55263000 Faks : 03 - 55263202
WP KL/ PUTRAJAYA	18	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Kuala Lumpur, Jalan Pahang, 50586 Kuala Lumpur Tel : 03 - 26155555 ext. 1266 /1027 Faks : 03 - 26155724		
	19	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Putrajaya, Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan, Presint 7, 66250 Putrajaya Tel : 03 - 83124273 / 83124200 Faks : 03 - 88880137		
	20	Institut Kanser Negara, KKM, No.4 Jln P7, Presint 7, 62250 Putrajaya Tel : 03-8893 5555 Faks : 03 - 88925588		
			17	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Tunku Azizah Kuala Lumpur Lot 25, Jalan Raja Muda Abdul Aziz, 50300 Kuala Lumpur Tel : 03 - 26003000 ext 1190 Faks : -
NEGERI SEMBILAN	21	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Tuanku Jaafar, Jalan Rasah, 70300 Seremban Tel : 06 - 7685141 / 7685149 Faks : 06 - 762 5771	18	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Tuanku Jaafar, 70300 Seremban Tel : 06 - 7685141 / 7685149 Faks : 06-762 5771
	22	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Tunku Ampuan Najihah,	19	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Tuanku Ampuan Najihah, 72000 Kuala Pilah

		72000 Kuala Pilah Tel : 06 - 4818001 Ext. 146 / 4821627 Faks : 06 - 4818010		Tel : 06-4818001 Ext. 146 / 4821627 Faks : -
MELAKA	23	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Melaka, Jalan Mufti Haji Khalil, 75400 Melaka Tel : 06 - 2707242 / 2892844 Faks : 06 - 2845400	20	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Melaka, Jalan Mufti Haji Khalil, 75400 Melaka Tel : 06 - 2707242 Faks : 06 - 2845400
JOHOR	24	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sultanah Aminah, 80100 Johor Bahru Tel : 07 - 224 6812 Faks : 07 - 223 1382	21	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Sultanah Aminah, 80100 Johor Bahru Tel : 07-224 6812 Faks : 07-223 1382
	25	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sultan Ismail, Jalan Persiaran Mutiara Emas Utama, Taman Mount Austin, 81000 Johor Bahru Tel : 07 - 3565000 Faks : 07 - 3565071	22	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Sultan Ismail, Jalan Persiaran Mutiara Emas Utama, Taman Mount Austin, 81000 Johor Bahru Tel : 07 - 3565000 Faks : 07 - 3565034
	26	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Pakar Sultanah Fatimah Muar, Jalan Salleh, 84000 Muar Tel : 06-952 1095 / 9521901 Faks : 06-952 6430		
	27	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Enche' Besar Hajjah Khalsom Kluang, Kluang, KM 5, Jln Kota Tinggi 86000 Kluang Tel : 07 - 7787000 Faks : 07 – 7787128		

	28	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sultanah Nora Ismail Batu Pahat, 83000 Batu Pahat Tel : 07 - 4341999 Faks : 07 - 4322544		
	29	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Segamat, Jln Genuang, 85000 Segamat Tel : 07 - 943 3333 Faks : 07 - 9434641	23	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Segamat, Jln Genuang, 85000 Segamat Tel : 07 - 943 3333 Faks : 07 - 9434641 / 2462
PAHANG	30	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Tengku Ampuan Afzan, Jalan Tanah Putih, 25100 Kuantan Tel : 09 - 5572790 Faks : 09 - 5572790	24	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Tengku Ampuan Afzan, Jalan Tanah Putih, 25100 Kuantan Tel : 09-513 3333 Faks : 09-5142712
	31	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sultan Haji Ahmad Shah, 28500 Temerloh Tel : 09 - 2955407 Faks : 09 - 2955407	25	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Sultan Haji Ahmad Shah, 28500 Temerloh Tel : 09 - 2955333 Faks : 09 - 2972468
	32	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Kuala Lipis, 27200 Kuala Lipis Tel : 09 - 3123333 ext. 242 Faks : 09 - 3121787	26	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Kuala Lipis, 27200 Kuala Lipis Tel : 09 - 3123333 Faks : 09 - 3121787
TERENGGANU	33	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sultanah Nur Zahirah, Jalan Sultan Mahmud, 20300 Kuala Terengganu Tel : 09 - 621 2121 Faks : 09 - 7486951	27	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Sultanah Nur Zahirah, Jalan Sultan Mahmud, 20300 Kuala Terengganu Tel : 09 - 621 2121 Faks : 09 - 6221820
	34	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial,		

		Hospital Kemaman Jalan Da Omar, 24000 Cukai, Kemaman Tel : 09 - 8591271 Faks : 09 – 8582841		
KELANTAN	35	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Raja Perempuan Zainab II, 15586 Kota Bharu Tel : 09-7452000-4320/4302 Faks : 09-7486951 / 7448860	28	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Raja Perempuan Zainab II, 15586 Kota Bahru Tel : 09-745 2466 Faks : 09-744 8860
	36	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Kuala Krai, 18000 Kuala Krai Tel : 09-960 5026 Faks : 09-960 6525	29	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Kuala Krai, 18000 Kuala Krai Tel : 09-960 5026 Faks : 09-960 6525
	37	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Tanah Merah, 17500 Tanah Merah Tel : 09 - 9555758 Faks : 09 - 9553173		
SABAH	38	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Queen Elizabeth, 88586 Kota Kinabalu Tel : 088-517555 ext. 7692 / 7294 Faks : 088-213 915	31	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Queen Elizabeth, 88586 Kota Kinabalu Tel : 088-206 291 Faks : -
	39	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Duchess of Kent, KM 3.2, Jalan Utara 90000 Sandakan Tel : 089 - 212111 ext. 5310 Faks : 089 - 213607	32	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Duchess of Kent, KM 3.2, Jalan Utara 90000 Sandakan Tel: 089-212111 ext 5310
	40	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Keningau, Peti Surat 11,		

		89007 Keningau Tel : 087-331021/ 313000 Faks : 087 - 330048		
	41	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Tawau, Poliklinik Tawau, WDT 11, 91000 Tawau Tel : 089 - 754673 / 773533 ext. 180 Faks : 089 - 777463 / 754672	33	Jabatan Pergigian Pedaitrik, Hospital Tawau, Poliklinik Tawau, WDT 11, 91000 Tawau Tel : 089 - 773533 ext. 180 Faks : 089 - 754672
	42	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Datin Seri Hendon, Daerah Lahad Datu, P.O. Box 60065, 91100 Lahad Datu Tel : 089-887 158 / 895111 Faks: 089-887 158		
			34	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Wanita & Kanak-Kanak, Likas Karung Berkunci 187, 88996 Kota Kinabalu Tel : 088 - 522708 Faks : -
SARAWAK	43	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Umum Sarawak, Jalan Tun Ahmad Zaidi Adruce, 93586 Kuching Tel : 082-276 522 Faks : 082-413 480	35	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Umum Sarawak Kuching Jalan Tun Ahmad Zaidi Adruce, 93586 Kuching Tel : 082 - 276522 Faks : 082 - 413480
	44	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Miri, Jalan Cahaya, 98000 Miri	36	Jabatan Pergigian Pediatrik, Hospital Miri, Jalan Cahaya, 98000 Miri Tel : 085 - 425323 Faks : 085 - 425323

		Tel : 085-420 033 Ext. Dental Faks : 085-425 323		
	45	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sibu, Batu 5 1/2 Jalan Ulu Oya, 96000 Sibu Tel : 084 - 343 333 Ext. Specialist Faks : 084-311 743		
	46	Jabatan Bedah Mulut & Maksilofasial, Hospital Sarikei, Jalan Hospital, Off Jalan Rentap, 96100 Sarikei Tel : 084-653 333 Ext. Dental Faks : 084 - 653409		